

Tillægsbetænkning afgivet af Sundheds- og Ældreudvalget den 12. marts 2020

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme

(Udvidelse af foranstaltninger til at forebygge og inddæmme smitte samt sikring af kapacitetsmæssige ressourcer m.v.)

[af sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke)]

1. Indstillinger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* i den affattelse, hvori det foreligger efter 2. behandling.

Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved afgivelsen af tillægsbetænkningen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i tillægsbetænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i tillægsbetænkningen.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 12. marts 2020 og var til 1. behandling den 12. marts 2020. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Sundheds- og Ældreudvalget. Udvalget afgav betænkning den 12. marts 2020. Lovforslaget var til 2. behandling den 12. marts 2020, hvorefter det blev henvist til fornyet behandling i udvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har, efter lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet lovforslaget i 1 møde.

Bilag

Efter udvalgets afgivelse af betænkning er der omdelt 3 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har efter afgivelsen af betænkning modtaget en række svar fra sundheds- og ældreministeren. Disse er optrykt som bilag 1 til tillægsbetænkningen.

Annette Lind (S) Birgitte Vind (S) Tanja Larsson (S) Camilla Fabricius (S) nfm. Daniel Toft Jakobsen (S)

Flemming Møller Mortensen (S) Julie Skovsby (S) Lennart Damsbo-Andersen (S) Rasmus Horn Langhoff (S)

Stinus Lindgreen (RV) Nils Sjøberg (RV) Kirsten Normann Andersen (SF) Trine Torp (SF) Peder Hvelplund (EL)

Victoria Velasquez (EL) Susanne Zimmer (UFG) Jane Heitmann (V) fmd. Ellen Trane Nørby (V) Hans Andersen (V)

Martin Geertsen (V) Marlene Ambo-Rasmussen (V) Sophie Løhde (V) Liselott Blixt (DF) Mette Hjerminde Dencker (DF)

Karina Adsbøl (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Per Larsen (KF) Lars Boje Mathiesen (NB) Henrik Dahl (LA)

Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	48	Liberal Alliance (LA)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	42	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	16	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5
Nye Borgerlige (NB)	4		

Udvalgets spørgsmål til sundheds- og ældreministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og sundheds- og ældreministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra V.

Spørgsmål nr. 2:

”Hvorfor foreslår ministeren, at solnedgangsklausulen først bliver den 1. marts 2021? Dette henset til, at lovforslaget er et meget stort indgreb, der skal ses i lyset af den aktuelle og akutte situation, der ikke forventes at skulle være en permanent tilstand i det kommende år ”

Svar:

Det er vigtigt, at lovens bestemmelser kan anvendes i hele COVID-19 udbruddet. Det er derfor vigtigt, at loven kan finde anvendelse hele næste efterår/vinter, hvor der desværre er en sandsynlighed for, at COVID-19 kan blusse op igen.

Sundheds- og ældreministeren vil i november 2020 fremsætte et lovforslag om revision af lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme (epidemiloven).

Spørgsmål nr. 4:

”Ministeren bedes redegøre for, jf. § 1, nr. 15, (indsættelse af nye paragraffer i kapitel 3, (§ 12a)), i hvor stort omfang disse regler også omfatter mulighed for at begrænse krydstogtskibes anløb til danske havne, jf. bemærkningerne? Og hvor mange krydstogtskibe er planlagt til ankomst til Danmark inden for de kommende to måneder? ”

Svar:

Efter den med lovforslagets § 1, nr. 15, foreslåede § 12 a i epidemiloven kan sundheds- og ældreministeren, når det er nødvendigt for at forebygge eller inddæmme udbredelse af en alment farlig sygdom her i landet, efter forhandling med transportministeren fastsætte regler om forbud mod adgang til transportmidler eller restriktioner på transportmidler, herunder om tilladt maksimalbelægning og om, at der fra skibe ikke må ske samkvem med personer i land.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til den foreslåede bestemmelse, at bestemmelsen også vil kunne anvendes til at fastsætte regler om, at det er forbudt for f.eks. besætning og passagerer at få adgang til land. Det fremgår endvidere, at der vil kunne fastsættes et generelt forbud mod landgang for alle skibe, herunder krydstogtskibe, når det er nødvendigt for at forebygge eller inddæmme udbredelse af en alment farlig sygdom her i landet.

Det forudsættes, at regler om forbud og restriktioner skal være midlertidige, og at det ikke vil kunne udstrækkes længere, end hvad der er nødvendigt af hensyn til at forebygge eller inddæmme udbredelse af en alment farlig sygdom her i landet.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvor mange krydstogtskibe der har planlagt ankomst til Danmark inden for de kommende to måneder, har Transport- og Boligministeriet oplyst, at der ifølge CMPs (Copenhagen Malmö Port) hjemmeside vil anløbe 41 skibe til København i perioden fra d.d. til og med 11. maj 2020. Dette inkluderer ikke skibe, der anløber i de øvrige danske havne. København er imidlertid langt den største havn

Spørgsmål nr. 10:

”Vil ministeren yde teknisk bistand til et ændringsforslag, der indebærer, at Folketinget hver 3. måned efter lovens ikrafttræden kan påse om det fortsat er nødvendigt med bemyndigelserne i loven. ”

Svar:

Sundheds- og ældreministeren vil etablere en følgegruppe bestående af samtlige sundhedsordførere, der løbende kan drøfte aktuelle spørgsmål i forhold til håndteringen af COVID-19. Følgegruppen vil følge udviklingen i smittespredningen og blive inddraget i forbindelse med tiltag, der er på vej, herunder i form af udmøntning af bemyndigelser.

Sundheds- og ældreministeren vil endvidere i november 2020 fremsætte et lovforslag om revision af lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme (epidemiloven).

Spørgsmål nr. 13:

”Kan ministeren klarlægge, hvad det vil betyde, hvis der indsættes en revisionsbestemmelse i loven, der medfører, at Folketinget løbende kan føre kontrol med behovet for de beføjelser, der tillægges ministeren? ”

Svar:

Sundheds- og ældreministeren vil etablere en følgegruppe bestående af samtlige sundhedsordførere, der løbende kan drøfte aktuelle spørgsmål i forhold til håndteringen af COVID-19. Følgegruppen vil følge udviklingen i smittespredningen og blive inddraget i forbindelse med tiltag, der er på vej, herunder i form af udmøntning af bemyndigelser.

Sundheds- og ældreministeren vil i november 2020 fremsætte et lovforslag om revision af lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme (epidemiloven).

Spørgsmål nr. 23:

”Regeringen bedes oversende hver enkelt af myndighedernes – såvel sundhedsfaglige som øvrige - beslutningsgrundlag og indstilling til regeringen om de i lovforslaget foreslåede foranstaltninger. ”

Svar:

Den altoverskyggende hovedprioritet for regeringen er i øjeblikket at inddæmme og afbøde de alvorlige konsekvenser af spredningen af COVID-19 i det danske samfund mest muligt. Det er helt afgørende, at samfundet og myndighederne er rustet til og har de nødvendige redskaber til at håndtere denne trussel.

Regeringen finder derfor de foreslåede øgede muligheder og foranstaltninger nødvendige.

Jeg vedlægger til orientering det materiale, som Sundheds- og Ældreministeriet har modtaget. Det gælder Sundhedsstyrelsens notat af 8. marts 2020 om suspension af udrednings- og behandlingsretten og Sundhedsstyrelsens udgivelse ”Risikovurdering, strategi og tiltag ved epidemi i Danmark” af 10. marts 2020, som beskriver scenarier for sygdommen og de tiltag der er nødvendige. Vedlagt er endvidere mail af 11. marts 2020 med bilag af 27. februar 2020 fra Sundhedsstyrelsen til Sundheds- og Ældreministeriet, samt mail af 11. marts 2020 fra Styrelsen for Patientsikkerhed til Sundheds- og Ældreministeriet.

Det bemærkes, at Sundheds- og Ældreministeriet alene har haft mulighed for at besvare spørgsmålet på Sundheds- og Ældreministeriets vegne.

Spørgsmål nr. 26:

”Ministeren bedes redegøre for de overvejelser, der ligger bag bemyndigelserne til at lade politiet bistå sundheds- og ældreministeren, og i hvilke tilfælde der vil kunne forekomme bøde eller fængsel med op til 1 år og 6 måneder.”

Svar:

Den foreslåede bestemmelse i epidemilovens § 5, stk. 4, giver sundheds- og ældreministeren hjemmel til efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om politiets bistand ved anvendelsen af beføjelserne i stk. 1-3, herunder om politiets bistand ved gennemførelse af påbud om undersøgelse, indlæggelse eller isolation og tvangsmæssig behandling.

Bestemmelsen indebærer, at der i en bekendtgørelse kan fastsættes regler om politiets bistand i forbindelse med gennemførelsen af f.eks. et påbud fra sundhedsmyndighederne om, at en person skal lade sig indlægge. Politiets bistand vil f.eks. kunne være aktuel, hvis personen nægter at rette sig efter et sådant påbud. I en sådan situation vil politiet kunne anvende magtmidler for at sikre gennemførelsen af påbuddet.

Politiets eventuelle anvendelse af magt i den forbindelse vil skulle ske i overensstemmelse med bestemmelserne i politiloven, herunder lovens § 16, stk. 1, hvorefter politiets magtanvendelse skal være nødvendig og forsvarlig og alene må ske med midler og i en udstrækning, der står i rimeligt forhold til den interesse, der søges beskyttet. Desuden skal magt anvendes så skånsomt, som omstændighederne tillader, og således at eventuelle skader begrænses til et minimum, jf. politilovens § 16, stk. 2.

Den gældende bestemmelse i straffelovens § 119, stk. 4, vil efter omstændighederne kunne være relevant i sådanne situationer. Det følger af denne bestemmelse, at hvis nogen lægger hindringer i vejen for politiets arbejde, straffes den pågældende med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Den konkrete straf, der i givet fald vil blive tale om, vil skulle fastsættes af domstolene efter de almindelige regler i straffeloven om straffens fastsættelse under inddragelse af samtlige omstændigheder i både formildende og skærpende retning.

Det bemærkes, at lovforslaget ikke ændrer straffelovens § 119, stk. 4.

Det bemærkes endvidere, at den gældende epidemilov ligeledes indeholder bestemmelser om politiets bistand, hvis myndighedernes påbud om lægeundersøgelse, indlæggelse eller isolation ikke efterkommes, jf. den gældende lovs § 5, stk. 2, og § 6, stk. 2.

Spørgsmål nr. 32:

”Vil ministeren tage initiativ til at fremsætte ændringsforslag om efterfølgende retskendelse ved tvangsindgreb, når ransagningens øjemed ville forspildes, dersom retskendelse skulle afventes, således alle tvangsindgreb undergår rettens kendelse ligesom ved eksempelvis retsplejelovens § 796, stk. 3?”

Svar:

Sundheds- og ældreministeren har forstået spørgsmålet sådan, at der spørges til den med lovforslagets § 1, nr. 6, foreslåede affattelse af epidemilovens § 5, hvorefter der som led i håndhævelsen eller gennemførelsen af et påbud efter den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 1, om undersøgelse, indlæggelse eller isolation eller tvangsmæssig behandling efter § 5, stk. 2, er adgang uden retskendelse til den pågældendes bolig og andre lokaliteter som den pågældende råder over.

Sundheds- og ældreministeren har i et ændringsforslag foreslået, at lovforslagets § 5, stk. 3, om adgang til bolig mv., uden retskendelse skal ophæves.

Ændringsforslaget skal ses i lyset af de politiske drøftelser og i lyset af, at det må forventes, at den foreslåede bestemmelse alene vil finde begrænset anvendelse i praksis.

Da bestemmelsen foreslås ophævet, finder Sundheds- og Ældreministeriet ikke anledning til at yde teknisk bistand, der indebærer, at der sker efterfølgende automatisk domstolsprøvelse.

Spørgsmål nr. 33:

”Vil ministeren yde teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag om efterfølgende retskendelse ved tvangsindgreb, når ransagningens øjemed ville forspildes, dersom retskendelse skulle afventes, således alle tvangsindgreb undergår rettens kendelse ligesom ved eksempelvis retsplejelovens § 796, stk. 3?”

Svar:

Der henvises til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 32 til L 133.

Spørgsmål nr. 40:

”Ministeren bedes redegøre for, hvor mange hjemler og bemyndigelser der indføres med lovforslaget, såvel som hvilke ressortområder de omfatter.”

Svar:

Jeg forstår spørgsmålet sådan, at der spørges til antallet af bemyndigelser, hvorefter der administrativt kan fastsættes regler.

Jeg kan henvise til de foreslåede § 1, stk. 2, § 6, stk. 1, § 6 a, § 7, stk. 2, § 8, stk. 2, § 12 a, § 12 c, § 12 d, stk. 1, § 12 e, § 21 a og § 21 b, der er bemyndigelsesbestemmelser til sundheds- og ældreministeren.

Jeg kan desuden oplyse, at følgende bemyndigelser vil kunne udmøntes efter forhandling med den relevante ressortminister angivet i parentes: § 5, stk. 4 (justitsministeren), § 6, stk. 2 og 3 (justitsministeren), § 12 b (erhvervsministeren), § 12 f (vedkommende minister), § 13, stk. 3 (transportministeren), og § 22, stk. 1 (vedkommende minister).

Endeligt kan jeg henvise til det foreslåede § 12 d, stk. 2, der er en bemyndigelse til de enkelte ressortministre.

Spørgsmål nr. 44:

”Vil ministeren redegøre for forholdsreglerne og konsekvenserne for den enkelte borger, der efter myndighedernes anbefaling er på et såkaldt hjemmeophold for at undgå spredning af virus, herunder om det kan være ansvarspådragende for denne person at forlade det sted, hvor den pågældende tager ophold, og dermed potentielt eller reelt udsætte den øvrige befolkning for virusmitte?”

Svar:

Der henvises til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 42 til L 133.

Spørgsmål nr. 46:

”Vil ministeren oplyse for, om der er forsikringsdækning, f.eks. rejseforsikring og ansvarsforsikring, hvis en person, der enten er karantæneramte, isolationsramte eller på hjemmeophold ikke iagttager forholdsregler og anvisninger fra myndighederne?”

Svar:

Det kan oplyses, at lovforslaget ikke indeholder bestemmelser om forsikringsdækning.

Spørgsmål nr. 47:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan tvangskarantæne skal foregå?”

Svar:

Det foreslås med indsættelse af en ny bestemmelse i epidemilovens § 5, stk. 1, nr. 3, at sundheds- og ældreministeren kan påbyde, at en person, der lider af en alment farlig sygdom, eller som formodes at kunne være smittet med en sådan, skal lade sig isolere i en egnet facilitet.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til den foreslåede bestemmelse, at isolering i en egnet facilitet f.eks. vil kunne være den pågældendes eget hjem. Der kan dog være forhold, der gør, at det ikke er hensigtsmæssigt, at der sker isolation i eget hjem, herunder ved risiko for, at andre i husstanden smittes. Det foreslås derfor også, at det skal være muligt at isolere personer i en anden egnet facilitet. Dette kan bl.a. være sygehuse, kaserner, hoteller mv. Det er et krav, at faciliteten skal være egnet, hvilket bl.a. betyder, at der skal være mulighed for overnatning og adgang til alle basale fornødenheder, herunder mad og drikke.

Det forudsættes, at tvangsisoleringen alene opretholdes, så længe dette er nødvendigt.

Det foreslås desuden i lovforslaget, at sundhedsmyndighederne eventuelt med bistand fra politiet kan håndhæve påbuddet, hvis en person ikke overholder et sådan påbud om isolation.

Spørgsmål nr. 52:

”Vil ministeren afvise tredjelandsborgere set i lyset af epidemien? Der henvises til kan-bestemmelsen under almindelige bemærkninger, afsnit 5.”

Svar:

Som det fremgår af bemærkningerne til loven, indeholder udlændingeloven regler, hvorefter tredjelandsborgere, der ikke allerede har lovligt ophold i Danmark, kan afvises, hvis sundhedsmæssige grunde tilsiger, at de ikke bør have ophold i Danmark.

Lovforslaget indebærer, at tredjelandsstatsborgere, såfremt der fastsættes regler herom, vil kunne blive pålagt at lade sig undersøge, indlægge eller isolere i en egnet facilitet. Disse regler vedrører alle udlændinge, der opholder sig i Danmark.

Som anført i pkt. 5 i lovforslagets bemærkninger, vil der efter omstændighederne kunne ske afvisning af bl.a. tredjelandsstatsborgere i overensstemmelse med reglerne i udlændingeloven, hvis de pågældende i forbindelse med indrejsen tilkendegiver, at de ikke agter at efterkomme et sådant påbud.

Lovforslaget ændrer imidlertid ikke på udlændingelovens regler om, hvilke tredjelandsstatsborgere der vil kunne afvises. Der vil således fortsat ikke kunne ske afvisning af tredjelandsstatsborgere med lovligt ophold i Danmark.

Der henvises i øvrigt til den samtidige supplerende besvarelse af spørgsmål nr. 57.

Spørgsmål nr. 54:

”Vil Folketinget løbende blive orienteret, når tvangsbestemmelserne bliver anvendt?”

Svar:

Sundheds- og Ældreministeriet vil orientere Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg om omfanget af anvendelsen af tvangsbestemmelserne.

Spørgsmål nr. 76:

”Kan ministeren oplyse, om antallet af tvangskarantæner vil blive registreret?”

Svar:

Sundheds- og Ældreministeriet vil foranledige, at antallet af tvangskarantæner vil blive registreret.

Spørgsmål nr. 79:

”Vil ministeren yde teknisk bistand til et ændringsforslag, som indebærer, at sundheds- og ældreministeren får beføjelser til at kunne beslutte, at asylansøgere kan afvises ved grænsen i tilfælde af, at en pandemi er under opsejling eller direkte er erklæret af WHO?”

Svar:

Spørgsmålet om muligheden for, inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, at afvise asylansøgere ved grænsen, henhører under Udlændinge- og Integrationsministeriets ressort. Det har ikke været muligt inden for fristen at indhente et bidrag fra Udlændinge- og Integrationsministeriet til udarbejdelse af et ændringsforslag.

Spørgsmål nr. 80:

”Vil ministeren yde teknisk bistand til et ændringsforslag, som indebærer, at sundheds- og ældreministeren får beføjelser til at træffe afgørelse om, at asylsøgere, afviste asylansøgere, udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste udlændinge, der opholder sig på et udrejsecenter eller asylcenter, meddeles udgangsforbud på ubestemt tid, når en pandemi er under opsejling eller direkte er erklæret af WHO?”

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 79 til L 133.